

KAZIMIERZ CZEREYSKI

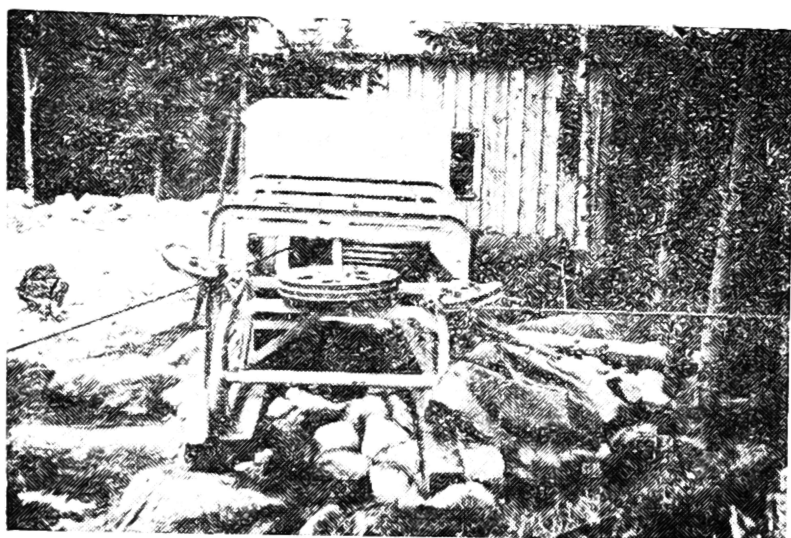
Pokaz zrywki górskiej

Zagadnienie użytkowania lasów górskich ma dla naszej gospodarki leśnej poważne znaczenie. W górach posiadamy znaczne ilości drzewostanów przeszło-rębnych, których wyeksploatowanie, zwłaszcza wobec wyniszczenia lasów leżących w pobliżu linii komunikacyjnych w okresie gospodarki kapitalistycznej i okupacyjnej, jest konieczne. Pozyskiwanie jednak drewna z tych terenów było w wysokim stopniu utrudnione, a w pewnych przypadkach w ogóle niemożliwe, ze względu na niedostępny dla dotychczas stosowanych środków transportowych teren. W rezultacie, na terenach tych drewno traciło niejednokrotnie wartość techniczną, wskutek przetrzymywania go na pniu, lub też wskutek niemożliwości wywiezienia drewna pozyskanego w wyniku klęsk elementarnych (wiatrolomy, owady itp.).

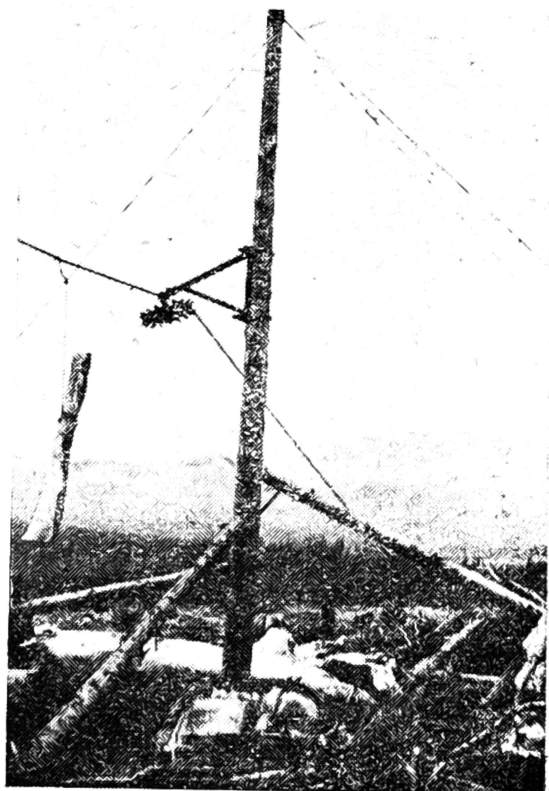
W celu zaznajomienia pracowników administracji leśnej z możliwymi do zastosowania w tych warunkach metodami pracy — Ministerstwo Leśnictwa poleciło Instytutowi Badawczemu Leśnictwa przeprowadzić pokaz sprzętu i metod zrywki, które mogłyby znaleźć zastosowanie w górach. Pokaz ten został przeprowadzony 18 i 19 października 1952 r., na terenie nadleśnictw Sobieszów i Śnieżka (Rejon LP Sobieszów, Wrocławski Okręg LP), przy współpracy Ekspozytury PCD Wrocław i Bazy Transportowej PCD w Sobieszowie, skąd został dostarczony sprzęt mechaniczny i przydzielony personel techniczny.

Na pokaz zjechali pracownicy nadleśnictw i rejonów górskich, ekspozytur PCD pracujących w terenach górskich oraz przedstawiciele Ministerstwa Leś-

Ryc. 1 — Przeciągarka kolejki linowej „Transporta”. Ryc. 2 — Konsola z kołem zębatym i zawieszonym na linie ładunkiem (kolejka linowa „Transporta”).

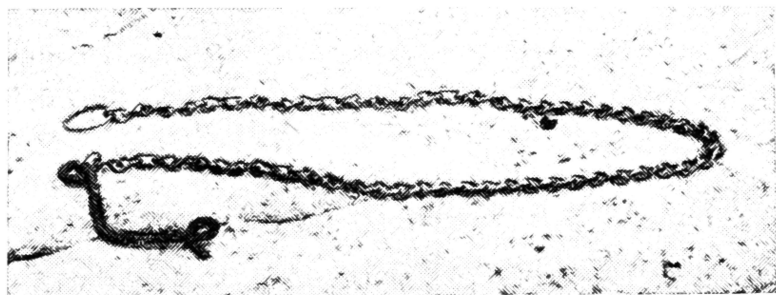
Ryc. 1

Ryc. 2

nictwa, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Centralnego Zarządu Lasów Państwowych i Państwowej Centrali Drzewnej.

W pierwszym dniu zjazdu został wygłoszony referat pt. „Mechanizacja zrywki górskiej“ (inż. Czereyski — IBL), podkreślający konieczność zmechanizowania, zgodnie z wytycznymi podanymi przez Bolesława Bieruta na VII Plenum PZPR, prac ciężkich i pracochłonnych, do jakich niewątpliwie należy zrywka oraz omawiający te metody zrywki, które są u nas wprowadzone lub też które należałoby wprowadzić.

Ryc. 3. Łańcuszek z haczykiem do zawieszania ładunków na linie kolejki „Transporta“

Została omówiona i scharakteryzowana zrywka konna, zrywka za pomocą ciągników KT-12 i Fiat 55L, wciągarek jedno- i trzybębnowych, kolejek linowych typu Wyssen i Lasso-Kabel, prowizorycznych kolejek linowych oraz zrywka przy użyciu różnego rodzaju ślizgów. Ponadto zostało poruszone zagadnienie wpływu różnych metod zrywkowych na las i glebę, zagadnienie konieczności ścisłego zharmonizowania prac zrębowych z metodami zrywkowymi i wprowadzenia nowych form organizacji pracy, dostosowanych do wymagań nowoczesnego sprzętu motorowego.

Po referacie uczestnicy udali się samochodami do leśnictwa Łysa Góra w nadleśnictwie Sobieszów, w celu zaznajomienia się z kolejką linową „Transporta“, pracującą tam już od kilku miesięcy.

Kolejka ta, produkowana w Czechosłowacji na podstawie szwajcarskiej licencji Lasso-Kabel, pracuje na zasadzie liny, stanowiącej obwód zamknięty i służącej jednocześnie jako lina nośna i lina pociągowa. Lina uruchamiana jest za pomocą przeciagarki, napędzanej silnikiem wysokoprężnym Skoda o mocy 10 KM. Kolejka ta przystosowana jest do zrywki drewna krótkiego ze stoków górskich, a także na terenie płaskim. Lina podwieszona jest na specjalnych kołach zębatych, umieszczonych na „konsolach“, zawieszonych na podporach sztucznych lub rosnących drzewach. Kształt kół zębatych pozwala na przejście przez nie liny z umocowanymi na niej haczykami, do których umocowane są ładunki.

Kolejka ta została wybudowana w trudnym terenie, o średnim spadku 250 ‰, dochodzącym na niektórych odcinkach do 450 ‰. Ogólna długość trasy kolejki w Łysej Górze wynosi 3200 (maksymalna 4000 m). Średnia wydajność wynosi około 80 mp papierówki na zmianę, przy obsłudze składającej się z mechanika, dwu robotników zatrudnionych przy odbiorze i trzech przy zaczepianiu ładunków.

W tym samym dniu wieczorem zostały wyświetlone filmy, ilustrujące pracę kolejek linowych Wyssen i Lasso-Kabel.

W drugim dniu zjazdu odbył się pokaz na terenie leśnictwa Bierutowice (nadleśnictwo Śnieżka), który obejmował:

P o k a z z r y w k i k o n n e j n a w ł ó k i p r z y u ż y c i u d w u - k ó ł e k, ilustrujący trudności tej pracy w terenie górskim. Zrywka w tych

warunkach jest ciężka i niebezpieczna. Dwukółki mogą znaleźć zastosowanie przy podwożeniu drewna po przygotowanych szlakach zrywkowych, do dróg dostępnych dla pojazdów motorowych.

Pokaz zrywki przy użyciu ciągników KT-12 i FIAT 55L (KT-12 produkcji radzieckiej, gąsienicowy, na gaz drzewny z silnikiem o mocy 45 KM, posiadający wciągarkę bębnową i specjalnie przystosowany do zrywki drewna; Fiat 55L — produkcji włoskiej, Diesel, o mocy 55 KM, gąsienicowy — część posiadanych ciągników wyposażona jest we wciągarki jednobębnowe).

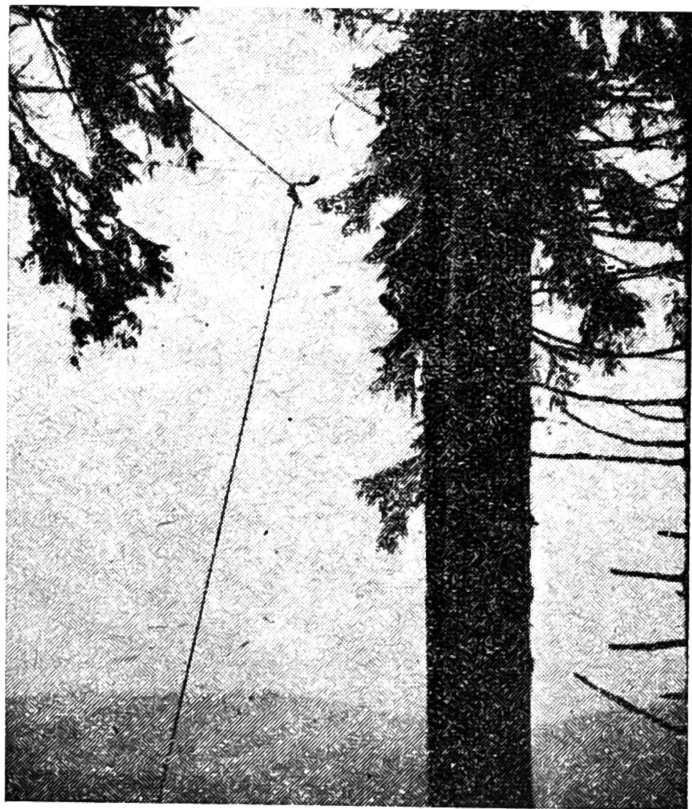
Została zademonstrowana radziecka metoda formowania i podciągania ładunku, składającego się z większej ilości dłuźyc, przy czym użyto ciągnika z wciągarką i bez wciągarki. Ciągniki te przeznaczone są do zrywki na zrębach zupełnych lub do podwożenia drewna ze zrębu po bardzo ciężkich drogach gruntowych — do dróg dostępnych dla ciągników kołowych albo samochodów.

Pokaz zrywki przy użyciu wciągarki TL-3/II. Wciągarka ta, produkowana w NRD na podstawie licencji radzieckiej, posiada trzy bębny, roboczy — z liną 300 mb, powrotny — 600 mb i pomocniczy 150 mb. Wciągarka napędzana jest silnikiem wysokoprężnym o mocy 20 KM.

Wciągarki tego typu znalazły szerokie zastosowanie w ZSRR przy zrywce i załadunku drewna. W Polsce stosowane były dotychczas tylko przy załadunku i pracach na składnicach i bindugach. Przy zrywce zastosowano ją po raz pierwszy w czasie pokazu. Wykazała ona całkowitą przydatność do tego celu na zrębach zupełnych. Pewnym ograniczeniem jej zastosowania jest znaczny ciężar wciągarki (5 ton) utrudniający przewożenie z miejsca na miejsce i instalacje w terenie, zwłaszcza w górach.

Z wciągarką trzybębnową współpracowała wciągarka jednobębnowa, wykonana sposobem gospodarczym z zebranych części według projektu racjonalizatorskiego ob. Szczygła z Bazy Transportowej PCD w Pińsku. Posiada ona linę długości 150 m i silnik benzynowy o mocy 7 KM. Może być wykorzystana do zrywki drewna lub do nawracania dłuźyc zerwanych przez wciągarkę trzybębnową albo też do załadunku.

Pokaz zrywki drewna krótkiego, przy pomocy ślizgu drucianego. Wykorzystując znaną zasadę spuszczenia ładunków po zawieszonym drucie — został opracowany przez Instytut Badawczy Leśnictwa ślizg do zrywki drewna krótkiego, w którym wprowadzono pewne rozwiązania oryginalne, w postaci podpórek na trasie, zawieszania na wykonanych z drutu haczykach, wbijanych w oba końce ładunku i specjalnej „wyrzutni“ pozwalającej na zejście spuszczonego ładunku z drutu. Wykonany ślizg ma 200 m długości i spadek około 250‰. Do budowy użyto drutu żelaznego o średnicy 5 mm, rozpię-

Ryc. 4. — „Wyrzutnia“ przy ślizgu drucianym IBL.

tego pomiędzy dwoma drzewami, w górze i u podnóża stoku oraz podpartego w jednym punkcie na trasie.

Ślizg wykazał pełną przydatność do pracy w tych warunkach. Według danych orientacyjnych, wydajność przy obsłudze 4—6 ludzi wynosi około 60—80 mp na zmianę. Ze względu na wielką prostotę budowy i taniość — urządzenia tego typu powinny znaleźć szerokie zastosowanie.

Na zakończenie zjazdu odbyła się dyskusja nad przydatnością zademonstrowanych metod oraz warunkami pracy w poszczególnych okolicach.